

פרק הכותב לאשתו

בדרכיו כלום?

יש לומר — שהועיל בכך שם מברך אשתו את הנכדים, או מתנה אותם במתנה אחר — הרוי מקחה או מתנה קיימן⁽⁴⁾.

ואם כתוב לה — "דין ודברים אין לי בנכדים וככפרותיהם"⁽⁵⁾, הרי זה אינו אוכל פירות

מהתנוודות:

פג-א **הכותב לאשתתו**⁽¹⁾ — "דין ודברים אין לי בנכדים", הרי זה [הינו הבעל] אוכל פירות מנכדים בחיה, ואם מתה — יורשה⁽²⁾.

ושמא תאמר — אם כן למה כתוב לה "דין ודברים אין לי בנכדים"⁽³⁾, הרי לא הוועיל

עלמא מכרה בטל, ואם יסתלק קודם הנישואין יהא מכרה קיים.
אך התוספות לעיל (עה ב) חלקו על הר"ן, וסבירו שאינו יכול להסתלק מנכדים שיפלו לאחר הנישואין.

וכתו לישב את קושיות הר"ן: שמשנתינו סברה דעת רבותינו הנזכרים בסוגיא שם, שאף אם מכרה בעודה ארcosa מכרה בטל.
והרא"ש הביא ראייה לדברי התוספות מהירושלמי, שהסתפק, האם אפשר להסתלק מנכדים שעדיין לא נפלו לרשותה.

אך הרמב"ן דחה את דבריו, וכתב שהרושלמי מדבר באופן שכותב לה אחרי הנישואין, והסתפק הירושלמי האם דין "ידו כידה" שיש לבעל בנכסי אשתו, הוא רק לגבי הנכסים הנמצאים ברשותה עצה, ורק מהם אינו יכול להסתלק כיון שכבר זכה בהם, אבל מנכדים שיפלו לה בעתיד יוכל להסתלק.

או דילמא כיון שידי כידה הרוי לרשותה קנייה לו, וכך מנכדים שיפלו לה בעתיד אינו מסתלק, כיון שכבר זכה ברשותה, ואני יכול להפקיד אותה וכותחו אלא על ידי קניין. אבל ודאי קודם הנישואין יוכל להסתלק אפילו מנכדים שעדיין לא באו לידי.

5. והקשה הפni יהושע — מדובר צורך לכתוב "בנכדים ובכפרותיהם", הרי אפילו אם יכתוב

1. בغمרא מכואר, שמשנתינו עוסקת כשכתב לה בעודה ארcosa, קודם הנישואין, אבל אחרי הנישואין אינו יכול להסתלק מנכדים ללא קניין גמור.

2. והקשו התוספות — והלא בغمרא בכבא בתרא (מג א) משמע שאפילו אם יאמר רק "דין ודברים אין לי בנכדים" מועיל לשון זה כדי לשלקו אף מפירות? ותרצו התוספות, שאף בغمרא שם מדובר בשאמור "דין ודברים אין לי בנכדים ובכפרותיהם", אלא שלאossa הגمرا להאריך ולפרט את כל הלשון.
ועיין בחידוש ריע"ק אייגר שיישב את קושיות התוספות.

3. ובגמרא יבוואר, מדוע אין האשה יכולה לומר לבעל — "מכל ملي סלקת את עצמן".

4. והקשה הר"ן — כיון שהגمرا מעמידה את משנתינו בכוחות לה כשעודה ארcosa, אם כן הרי בעודה ארcosa יכולה למכור בנכדים אף בלבד סילוק, כאמור לעיל (עה א), ורק רבותינו נמנעו וגמרו שהבעל מוציא מיד הלקוחות, אבל מעיקר השם יכול למכור כobaoair שם. ואם כן חוזרת השם קושית המשנה — למה כתוב לה "דין" ודברים?

ותירץ הר"ן — יש לומר שהועיל הסילוק לנכדים שיפלו לאחר שתנשא, שבהם לכלי